

Edderkoppen som Veirprophet.

Hvor vigtigt det er at kunne, om end blot een Dag, forudsæe Veirliget, erkjender hver Landmand. Ved Veirliget betinges mange af hans Foretagender, og naar han i Dag har taget sin Bestemmelse, nodes han ofte i Morgen at forandre den, fordi f. Ex. uforudsæet Regn indtræffer. Barometret er sieldent hans Sag; han forstaaer det ikke, og kan derfor ei drage Fordeel af de Vink, det vel kan give den, der er mere fortrolig med Lovene for dets Usvigelser.

Landmændene have derfor mere agtet paa visse Dyr, som Veirpropheter. Man hører gamle Landmænd, saavel som gamle Sæmænd, ofte rigtigheden at forudsige det kommende Veirlig, og allerede for flere Aarhundreder siden havde de Mærker, hvoraf de sluttede sig til Veirliget. Virgil siger:

Og af visse Tegn enhver kan Veirliget kjende,
Hede og Regn, og de os Kulde tilførende Vinde;
Kaderen selv fastsatte, hvad Maanedens Luna
skal lære,
Hvilket Tegn, der bebuder at Sydvind ophører,
og hvilket
Ofte Bonden advarer, sit Qvæg nær Stalden at
holde.

Strax naar Vinde opstaae, urolig Havet begynder,
Balgende sig at opvoxe; fra høie Bjerge der høres

Smekkende Bragen: med Larm den vidt gjensyden,
 de Strandbred
 Skummer, og hulere fiedse tiltager Skovenes
 Susen.

Da ei de krumme Kjole af Volger længere spares,
 Naar fra det midterste Hav de hastige Dykkere flyve
 Mod Strandbredden med Skrig, og naar Vand-
 lønerne lege

Paa det Tørre, og Heiren de vante Søer forlader,
 Og over høien Sky igjennem Luften sig svinger.
 Ofte Du og skal see, naar nogen Bind overhænger,
 Stierneerne hovedfulds ned fra Himlen at falde,
 og bag dem

Lange lysende Strøg i Mattens Skygger at hvidne.
 Ofte at lette Straae og faldne Blade sig hvirvle,
 Eller at svømmende Kiær paa Vandets Glade
 omdandse.

Selv og Pigerne, som de natlige Tene opfyldte,
 Uveir spaae, saasnart de see i den brændende Lampe
 Olien gnistre, og at urene Taander udvove.

Ikke mindre af visse anmærkede Tegn Du i
 Regnen

Forud den fulde Soel, og klare Himmel kan skue.
 Nu ei Stjernernes Glands er dunkel, og Luna ei
 synes,

Alf sin Broder sit Lys at laane, naar hun opstiger.
 Heller ei tynde Uldfjer, omkring paa Himmelen
 svæve,

Ei for den lunkne Soel nu Tethys elskede Jisflugt

Vingerne paa Strandbredden udbreder. Den lig-
 gende Halmviß
 Ei det urene Sviin med Munden ihufommer at
 slide,
 Men den opstaaende Laage nedsynker, og hviler
 paa Marken.
 Uglen paa høieste Huustop, som Solens Nedgang
 forbenter
 Sig forgjæves bemoier at stemme sin sildige Sang
 an *).

Adskillige af de Tegn, Virgil her omtaler, ere
 de samme hvorpaa vi endnu agte, naar vi stræbe
 at udgrundste kommende Dages Veirlig.

Men i Edderkoppen, tør vi haabe, om efter-
 staaende Forsikringer bekræftes ved Erfaring, at
 have fundet en paalidelig Veirprophet, der endog
 spaaer nogle Dage i forveien.

Som bekjendt, vovede General Pichegru at
 trænge frem i Holland over de frogne Bande, da
 en Hr. Quatre-mere d'Isjonval, støttende sig paa
 sine Edderkoppers Spaadomme forsikrede, at Læ-
 veir ei saa snart vilde indtræffe. Fra dette Nie-
 blif skjenkede adskillige agtværdige Mænd Edder-
 kopperne Opmærksomhed, og behandlede Læren om
 dem under Navn af Uraneologie.

Dr. Herman har nyligen atter bragt denne
 Sag paa Bane. Han anfører de Kjendetegn,

*) See Publ. Virg. Maro, om Landbruget, et
 Læredigt i fire Sange, oversat Corøe, 1797.

hvoraf man ved at paaagte Edderkopperne, kan slutte sig til Weirliget, og siger, at naar Korsedderkopperne aldeles ikke arbeide, faaer man Regn og Blæst. Begynde de en nye Væv, medens Uveiret varer, saa tydes derved paa Overgang til bedre Weirlig. De mindre iblandt dem begynde at arbeide to eller tre Dage førend de større; men spinde de blot korte Traade, saa bliver Weirliget foranderligt, da derimod varigen skjøndt og tørt Weirlig indtræffer, naar mangfoldige arbeide og spinde lange Traade i store Væve. Istandsætte de ved hæftig Storm Hovedtraadene i deres hjuldannede Væve, saa lægger Vinden sig 10 til 12 Timer derefter. Sønderrive de selv en Deel af deres Væv, saa skeer dette for at bevare Resten mod hastig forbigaaende Storm og Regn. Arbeide de i Regnveir, saa varer dette ikke længe. Hver 24 Timer forandre Edderkopperne sædvanlig deres Væve. Skeer dette mellem 6 og 7 om Aftenen, saa tyder dette paa en meget klar Nat. Naar Edderkopperne skyde Huden (sich häuten), saa er dette Tegn paa meget smukt Weirlig.

Huusedderkopper, der spinde en horizontal Væv i Hjørnerne, fremstikke Hovederne, naar smukt Weirlig er ivente, og udstrække Benene saa meget længere fra det Skjul, hvori de sidde, som dette bliver varigere. Med saare varigt smukt Weirlig udvide de deres Væve. Vende de derimod Bagdelen frem, saa tyder dette paa megen og stærk

Regn. Nogle faa af disse Huusedderkopper arbejde om Vinteren og forudsige Frost, ved at spinde nye Væve. Naar Edderkoppen lægger Æg, kan man gjøre Regning paa smukt Veirlig.

Dr. Hermaun fortæller nu videre, at han især har paaagtet Huusedderkoppen og har ved at forudsige Veirliget, overensstemmende med hine Jagttagelser, bevist deres Rigtighed. "Jeg" siger han, "har endog engang vundet et Væddemaal, hvor paa jeg ei kan tænke uden tillige at erindre mig, hvor bange jeg blev at mine Jagttagelser skulde været feilfulde." Han fortæller nu, at han engang vadede paa: at Veirliget, der i lang Tid havde været regnfuldt, skulde inden 24 Timer forandres, skjøndt ei den mindste Opklaring var synlig, fordi nemlig nogle af hans Edderkopper, der sadde i en Sprække begyndte at vende sig, og at vise hant Hovedet, istedetfor Bagdelen. Om Natten Kl. 2 nedstrømmede Regnen endnu, og ved Solens Opgang — det var i Høehosten 1804 — skulde efter Væddemaalet Himlen være fuldkommen klar. Mismodig kastede han sig paa Sengen, men vaagnet efter et Par Timers Søvn, spredte Solen sin Glans fra den aldeles skyfri Himmel og varigt skjønt Veirlig fulgte denne Dag.

Denne Sag fortjener sikkerligen Landmænds og Naturforskeres Opmærksomhed.

J. E. Drewsen.
